

Vydáno: 6. května 2022

Provincie Groningen hostila třetí studijní cestu

Tato studijní cesta, realizovaná ve dnech **27. – 28. dubna 2022** v rámci projektu **MOMAr**, podpořeného z programu **Interreg Europe**, svedla dohromady 28 odborníků z pěti evropských regionů, aby viděli příklady dobré praxe **v provincii Groningen v Nizozemsku**.

Hostitelem této akce byl nizozemský partner, provincie Groningen, a zúčastnili se jí partneři z provincie Zaragoza (Španělsko), regionu Mehedinti (Rumunsko), ministerstva pro místní rozvoj a dopravu Saska-Anhaltska (Německo) a Regionální rozvojová agentury Jižní Čechy – RERA (Česká republika), společně s odborníky ze spolupracujících organizací z každé země. Tato studijní cesta byla třetí z celkových čtyř a jejím cílem byla opět výměna zkušeností o modelech managementu kulturního dědictví mezi evropskými regiony.

Vřelé přivítání

Před zahájením studijních zastávek byla skupina přivítána v nizozemském týmu vedeným **Monique Antonis**, vedoucí odboru pro kulturní dědictví a krajinu, a **Richardem Veenstrou**, hlavním poradcem pro kulturní dědictví provincie Groningen.

Staré dědictví, nové využití

Studijní zastávky se nesly ve znamení využití kulturního dědictví pro nové společenské a vzdělávací využití ve prospěch místních komunit prostřednictvím spolupráce veřejné správy a soukromého sektoru. První zastávkou byl **Maarhuizen**, bývalá vesnice postavená na umělém pahorku. Tato technika zakládání vesnic navršením materiálu nad úroveň vodní hladiny tehdejších pobřežních bažin byla typická pro severní Nizozemí v době jeho osídlování. **Nadace Enne Jans Heerd** v současnosti provádí renovaci jedné ze starých farem. **Mayke Zandstra** a **Joost Renzenbrink** provedli účastníky rozestavěnou budovou a vysvětlili historii místa i jeho nový cíl – vytvořit místo setkávání a kulturních akcí pro místní komunitu či návštěvníky. **Meike Kompaan**, politický poradce pro správu památkového fondu provincie Groningen, představil projekt „**Heritage Lab**“, jeden z pilířů nizozemského Akčního plánu.

Poté skupina navštívila jeden z kostelů nadace **Groningen Historic Churches Foundation** ve vesničce **Garmerwolde**. Jak skupině vysvětlila **Patty Wageman**, vedoucí nadace, a její poradce **Christiaan Velvis**, tato nadace spravuje téměř stovku objektů, většinou středověkých. Spravované objekty, zpravidla

kostely a zvonice, postupně ztratily svůj výhradní náboženský účel, a to z důvodu ubytku věřících a tím i prostředků pro údržbu kostelů. Tato nadace umožňuje prostory těchto kostelů využít i k jiným kulturním či společenským akcím. Vhodnost či nevhodnost produkce vždy posuzuje místní komunita, nadace samotná do tohoto procesu nezasahuje. Konkrétně zde byla zvonice kostela využita pro výstavu „**Fest! In the West and East**“. Tato výstava, realizovaná vzdělávacím programem „**School Kerk**“ byla věnována způsobu oslav pravidelných svátků v různých náboženstvích (křesťanství, judaismus, islám). Výstava interaktivní formou a s pomocí audio-vizuálních vjemů návštěvníkům přiblížila formy oslav v jednotlivých náboženstvích. Expedice se také zastavila u **Waddenského moře**, největším systémem přílivových ploch na světě, zapsaným na seznamu světového dědictví UNESCO pro své jedinečné geologické a ekologické hodnoty a vysokou biologickou rozmanitost.

Program druhého dne studijní návštěvy se zaměřil na rozlehlý katastr obce **Oldambt** u hranic s Německem. Tato oblast byla před desítkami let považována za obilnici Nizozemska díky své úrodné půdě. Vylidňování venkova a útlum místního zemědělství však zanechaly stovky farem opuštěné nebo vážně ohrožené zhroutilím. Kromě tohoto degradačního procesu čelí otřesům půdy, z velké části způsobeným těžbou plynu, a oxidací rašeliny, která způsobuje výrazné poklesy terénu. Důsledkem je obrovské množství soukromých památkových objektů, které čekají na nákladnou rekonstrukci a zpevnění podloží. Jak vysvětlili **Judith Toebastová**, specialista na historické usedlosti v Národní agentuře pro kulturní dědictví, a **Rick Brinks**, politický poradce obce Oldambt, majitelé farem nejsou na tuto výzvu sami. Funguje zde program finanční a strategické podpory majitelům postižených nemovitostí, aby byl zachován kulturní odkaz těchto historických míst. Účastníci exkurze si tento proces mohli ověřit na vlastní kůži. Navštívili dvě farmy, které byly renovovány a upraveny pro nové využití, zejména pro využití v gastronomii a cestovním ruchu.

Poslední zastávkou byly dva kostely ve městečku **Middelstum**, postižené zemětřesením v roce 2012. Díky nadaci **Groningen Historic Churches Foundation** byly kostely opraveny a zároveň restaurovány, vysvětlil Jur Bekooy, stavební inženýr uvedené nadace.

Po této cestě se projekt MOMAr připravuje na svou poslední studijní návštěvu, a to v červnu do rumunské oblasti **Mehedinti**.

O projektu

Modely managementu venkovského dědictví (MOMAr) je projekt podpořený programem EU Interreg Europe. Projekt chce poskytnout příklady pro strategické zamýšlení nad využíváním kulturních a přírodních památek. Mimo jiné projekt poukazuje na existenci problémů venkovských oblastí – vylidňování venkova, stárnutí populace, nevyužívání zdrojů – jejichž identita je mnohdy definována bohatým kulturním dědictvím, v některých případech opravdu výjimečným.

Projekt MOMAr je realizován v rámci programu INTERREG EUROPE a je spolufinancován z prostředků Evropské unie (ERDF) a Jihočeského kraje

Renovace farmy v Maarhuizenu

Waddenské moře, lokalita UNESCO

Projekt MOMAr je realizován v rámci programu INTERREG EUROPE a je spolufinancován z prostředků Evropské unie (ERDF) a Jihočeského kraje

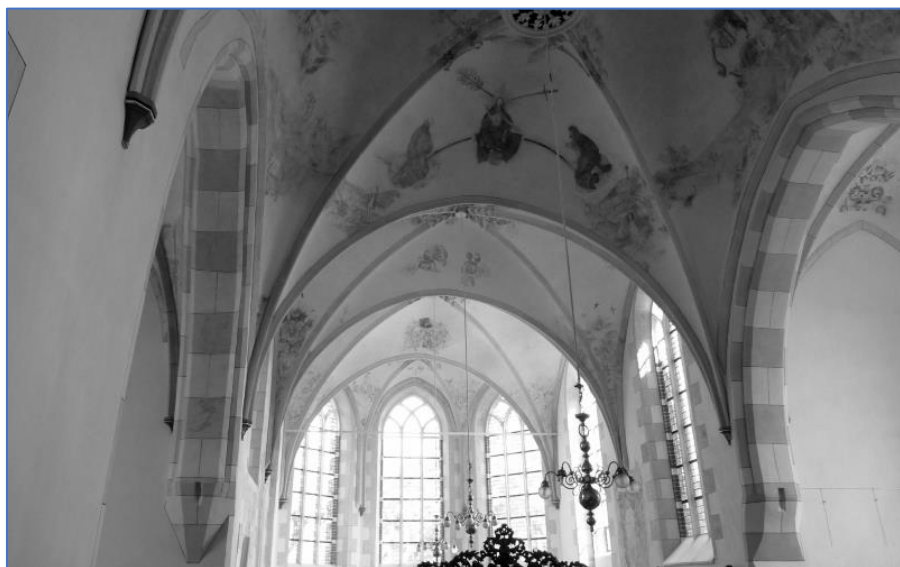

Kostel v Garmerwolde

Zámek Fraeylemaborg

Projekt MOMAr je realizován v rámci programu INTERREG EUROPE a je spolufinancován z prostředků Evropské unie (ERDF) a Jihočeského kraje

Interiér kostela v Middelstumu

Kontakt:

Mgr. Matouš Radimec

e-mail: radimec@rera.cz

tel.: 724 155 776

On-line zdroje:

www.rera.cz/cs/mezinarodni-aktivity/momar/

www.interregeurope.eu/momar

<https://twitter.com/momarinterreg>

<https://www.facebook.com/momarinterreg/>

<https://www.instagram.com/momarinterreg/>